

Sygn. akt IV CSK 142/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa J.S.
przeciwko Ż. Spółce Akcyjnej w Ż.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt VII Ga (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej Ż. Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ż. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt VII Ga [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wywodzi z naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego, które skutkowało uznaniem przez Sąd Okręgowy, iż strona pozwana dokonała nieskutecznego potrącenia, a tym samym uznaniem, iż wystawione przez powoda faktury stanowią podstawę powództwa. Zdaniem pozwanej nie uwzględniono tego, że powód wystawił faktury bez podstawy prawnej. Strony przez dokonywanie wzajemnych kompensat regulowały wzajemne rozliczenia podczas bieżącej współpracy. Faktury wystawione przez powoda, będące podstawą powództwa, nie podlegają zapłacie, z uwagi na brak podstaw prawnych i faktycznych do ich wystawienia.

W sprawie powód J.S. pozwem złożonym w dniu 28.10.2015 r. domagał się zasądzenia kwoty 56 799,32 zł z ustawowymi odsetkami, opierając swoje roszczenie na nierozliczeniu należności z tytułu opakowań zwrotnych. Kluczowym w sprawie, uwzględniając konieczność końcowego uregulowania wzajemnych należności, było ustalenie, czy stosunek zobowiązaniowy zawiązany mocą umowy dystrybucyjnej w dniu 1.03.2011 r., zmodyfikowany następnie aneksem nr 5, faktycznie łączy strony postępowania. Sąd Okręgowy ustalił, że w sprawie doszło do rozwiązania umowy dystrybucji *per facta concludentia*. Rozliczenia między stronami miały następować z upływem okresów wskazanych w załączniku nr 5 do umowy, z których ostatni kończył się z dniem 31.05.2015 r. W dniu 3.06.2015 r. pozwany wystawił specyfikację obrotu opakowaniami w okresie rozliczeniowym 1.06.2013 r. do 31.05.2014 r., zaś w dniu 03.06.2015 r. za okres od 1.06.2014 r. do 31.05.2015 r. Skarżący na tej podstawie wystawił dwie faktury VAT, które dokumentują wysokość roszczenia dochodzonego pozwem. Sąd Okręgowy stwierdził, że w konsekwencji powód na podstawie punktu 5.17 załącznika do umowy był uprawniony do wystawienia faktury VAT. W sporządzonej w sprawie opinii biegły sądowy z zakresu rachunków i finansów wskazywał, że na dzień złożenia pozwu należność za towar na rzecz pozwanej wynosiła 86 267,60 zł, zaś należność za opakowania na rzecz powoda wynosiła 143 849,00 zł. Różnica między tymi kwotami wynosi 57 581,40, zł a więc jest nieznacznie wyższa od kwoty dochodzonej pozwem.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75, z dnia

26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przestanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo). Niezbędne jest zatem wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ., z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, nie publ., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Reformatoryjne rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji wynikało z ustalenia, odmiennie niż to uczył Sąd pierwszej instancji, że umowa dystrybucyjna z dnia 1 marca 2011 r. uległa rozwiązaniu w drodze czynności konkludentnych na skutek faktycznego zaprzestania jej wykonywania. Biegła sądowa, z której dowód został przeprowadzony na wniosek strony pozwanej wyjaśniła, iż dokonane przez powoda rozliczenie, którego odzwierciedleniem była dochodzona pozwem kwota, jest prawidłowe przy założeniu, że umowa dystrybucyjna przestała obowiązywać (k. 330, 357 i 408). W umowie dystrybucyjnej przewidziano dla stron uprawnienie do jej rozwiązania z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, przy czym umowa dla tej czynności nie przewidywała szczególnej formy i nie zastrzegała sankcji. Z opinii biegłej sądowej wynikało, że fakturowanie przez powoda zwrotu opakowań w świetle postanowień umowy mogło nastąpić po jej zakończeniu.

W konsekwencji, mając na względzie pisemne motywy zaskarżonego wyroku, brak jest podstaw do przyjęcia, że wyrok zapadł na skutek oczywistej obrazy przepisów prawa, w wyżej przedstawionym rozumieniu wskazanej w skardze kasacyjnej podstawy jej przyjęcia.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Jw.

as